

hlédnouti. Dále se poukazuje k tomu, že odvolacímu soudu nepříslušelo, uchýliti se od skutkových zjištění soudu prvního, když důkazů v první stolici předsevzatých neopakoval. Odvolací soud čerpá své oprávnění k vlastnímu, třebaš odchylnému přesvědčení a zjištění z toho, že důkazy svědecké, na nichž hlavně své přesvědčení staví, předsevzaty byly soudem dožádaným, takže při nich postrádal bezprostřednosti právě tak, jak soudce první. Při tom nemožno však pominouti mlčením, že strany slyšeny byly za účelem důkazním před prvním soudem samým a že tudíž odvolací soud neměl toho pominouti, že měl i tu dbáti zásady bezprostřednosti. Než v daném případě toto opomenutí vady řízení s účinkem v § 503 č. 2 c. ř. s. uvedeným přece jen nezakládá, poněvadž odvolací soud založil své zjištění hlavně na důkazech svědeckých a na důkazu listinném, v ohledu tomto na vlastnoručním dopisu žalované žalobkyni, jehož obsah při přesvědčení soudu odvolacího rozhodoval.

Čís. 88.

Uplatňuje-li pensijní ústav na základě § 72 zák. ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907 svůj postizní nárok proti třetí osobě k náhradě škody zavázané, může si tato proti pojištěnému započísti to, co mu již bylo pensijním ústavem na důchod vyplaceno.

(Rozh. ze dne 12. března 1919, Rv II 71/19.)

Žalovaný, kterému byl proti eráru právoplatně přisouzen měsíční důchod 750 K z důvodu, že se stal nezpůsobilým ku práci následkem úrazu, jež utrpěl při jízdě drahou dne 5. května 1914, vymáhal proti eráru exekucí důchod za únor a březen 1918. Proti vymáhanému nároku namítal erár opoziční žalobou, že nárok ten zanikl dle § 72 zák. ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907 zákonnou cessí a kompensací, poněvadž pensijní ústav pro soukromé zřizence, u něhož byl žalovaný také pojištěn a který mu přiznal roční rentu 900 K a obnosem přes 3000 K mu ji již vyplatil, žádal cestou postihu na ředitelství dráhy, by mu nahradilo částku žalovanému již vyplacenou. — **P r v ý s o u d** (zemský soud v Brně) vyhověl opoziční žalobě z těchto důvodů: Jest nesporno, že zemská úřadovna všeobecného pensijního ústavu pro zřizence v Praze přiznala žalovanému výměrem ze dne 1. února 1918 invalidní rentu v ročním obnosu 900 K, že tento výměr nabyl právní moci a že zemská úřadovna vyplatila žalovanému přes 3000 K. Úraz, který měl v zápětí nezpůsobilost žalovaného ku práci, přihodil se dne 5. května 1914, tedy před vydáním cí. nařízení ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z. Pro posouzení nároku žalovaného platí tedy zákon o pensijním pojištění ze dne 6. prosince 1906, č. 1 ř. z. z 1907, jelikož žalovaný nabyt nároku na rentu vznikem invalidity a doba, kdy byl nárok uplatňován, jest bez významu. Dle § 72 tohoto zákona přecházejí na pensijní ústav nároky na odškodnění, které přísluší osobám pojistné povinnosti podléhajícím proti třetím osobám. Pensijnímu ústavu přísluší tedy proti dráze na základě zákonné cesse nárok na náhradu vyplacených důchodů. Pensijní ústav žádá skutečně od dráhy náhradu a erár byl oprávněn, zadržeti poškozenému částku 1500 K za měsíce únor a březen, i když pensijnímu ústavu náhrady dosud neposkytl; neboť

dle § 72 pensijního zákona přecházejí nároky na odškodnění na pensijní ústav až do výše renty, která pensijním ústavem má být poskytnuta, není však předepsáno, že by renta musila již být vyplacena. Námitka žalovaného, že splátky jemu pensijním ústavem do 1. června 1916 vyplacené byly vlastně promlčeny, jest neoprávněna. Jest prokázáno, že zaměstnavatel žalovaného oznámil úraz, který se stal dne 5. května 1914, již dne 10. června 1914. Nárok na rentu vznikl tedy již v květnu 1914 a nikoli teprve, když nárok žalovaného byl jeho zástupcem dne 15. června 1917 uplatňován. Dle § 22 pens. zák. promlčuje se nárok na rentu sám v deseti letech po vzniku, nárok na jednotlivé splátky renty za rok po jejich splatnosti. Poněvadž byla renta vyměřena teprv výměrem ze dne 1. února 1918, nemohla dospělost jednotlivých splátek nastati před stanovením jejich výše a nemůže proto být řeči o promlčení splátek renty za dobu do 1. června 1916. Bylť pensijní ústav již na základě oznámení zaměstnavatele žalovaného ze dne 10. června 1914 s to, následky úrazu zjistiti; neučinil-li žádného opatření, nemůže to býti poškozenému na ujmu, zvláště když mu pensijní ústav přiznal invalidní rentu bez výhrady a bez poznámky, že mu vyplatí snad z ochoty a z milosti i splátky promlčené. — Odvolací soud (vrchní zemský soud v Brně) rozsudek tento potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného mezi jiným z těchto

důvodů:

Přiznání důchodu (renty) výměrem ze dne 1. února 1918 nastala skutečnost, následkem které přešly nároky přiznané žalovanému proti železničnímu eráru právoplatně zákonným postupem na zemskou úřadovnu všeobecného pensijního ústavu v Praze, a to do výše přiznané invalidní renty. Do 1. února 1918 splatné renty byl žalovaný oprávněn požadovati od eráru železničního. O ty zde však nejde. Předmětem tohoto sporu jsou rentové lhůty za měsíce únor a březen 1918 po 750 Kč; ty však vedle předpisu § 72 zák. ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907 přešly zákonnou cessí na jmenovanou úřadovnu, a proto nemá žalovaný práva obnosy ty na železničním eráru vymáhati. Obnos invalidní renty výměrem uvedené úřadovny ze dne 1. února 1918 žalovanému celkem přiznaný přesahuje obě jeho vymáhané lhůty, takže též jako zákonný postupitel není k jejich vymáhání více oprávněn. Při zákonné cessi není třeba zvláštního vyrozumění dlužníka (debitor cessus), »vyrozumění« děje se již zákonem samým, jehož neznalost neb opomenutí dle § 2 obč. zák. nikoho neomlouvá. Právem tedy odvolací soud uznal oprávněnost žaloby vedle § 35 ex. ř. vznesené, takže mu nelze s důvodem vytknutí omylné právní posouzení věci.

Čís. 89.

Ode dne 28. října 1918 počínajíc lze na základě spisů a listin zřízených ve státě německo-rakouském povolití a provéstí exekuci jen tenkrát a tou měrou, pokud vzájemnost jest zaručena státními smlouvami nebo vládními prohlášeními o tom vydanými, ve Sbírce zákonů a nařízení vyhlášenými.*)

*) Viz nyní nař. vlády ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. zák. a nař.